

HALF YEARLY EXAMINATION (2020 - 21)

Student's Name:		Grade	VII	Roll No.	
Date:	12/09/2020 (Saturday)	Time	3 hrs.	Subject	SANSKRIT
Teacher's Sign.				Total marks	80

अपठित-गद्यांश

प्र-1 अधोलिखितान गद्यांशान पठित्वा निर्देशानुसारम् उत्तरत।

1- मथुरायां कंसः नाम नृपः आसीत्। सः अतीव क्रूरः प्रजापीडक च आसीत्। कंसस्य भगिनी देवकी आसीत्। तस्या विवाहसमये आकाशवाणी अभवत्- देवक्या अष्टमः पुत्रः कंसस्य संहारकः भविष्यति। कंसः देवकी तस्या पति वसुदेव च कारागारे अक्षिपत्। कारागारे एव श्रीकृष्णस्य जन्म अभवत्। वसुदेवः श्रीकृष्णं नन्दगृहम् अनयत्। नन्दः यशोदा च श्रीकृष्णं पुत्रवत् अपालयताम्। श्रीकृष्णः स्वबालीलाया जनान विस्मितान अकरोत्।

क- एकपदेन उत्तरत-

[4-MARKS]

1- कंसः कस्याः नगर्या नृपः आसीत्?

उत्तर-----

2- सः कीदृशः नृपः आसीत्?

उत्तर-----

3- काः श्रीकृष्णः पुत्रवत् अपालयताम् ?

उत्तर-----

4- काः कारागारे अक्षिपत्?

उत्तर-----

ख- पूर्णवाक्येन उत्तरत

[4-MARKS]

1- देवकी का आसीत्?

उत्तर-----

2- कंसस्य संहारकः कः भविष्यति?

उत्तर-----

ग- संस्कृत नाम लिखत-

[2-MARKS]

राजा -----

बहिन -----

प्र-2 मञ्जूषातःपदानि चित्वा रिक्तस्थानानि पूरयत- [10-MARKS]

1- (खड्गेन, नासिकायामेव, वारंवारम्, दूरम्, मित्रता, मक्षिका, व्यजनेन, उपाविशत्, छिन्ना, सुप्तः,)

पुरा एकस्य नृपस्य एकः प्रियः वानरः आसीत्। एकदा नृपः----- आसीत्। वानरः -----
-- तम् अवीजयत्। तदैव एका ----- नृपस्य नासिकायाम् -----। यद्यपि वानरः -----
व्यजनेनतां निवारयति स्म तथापि सा पुनःपुनः नृपस्य ----- उपविशति स्म। अन्ते सः मक्षिकां हन्तुं ---
----- प्रहारम् अकरोत्। मक्षिका तु उड्डीय ----- गता, किन्तु खड्ग प्रहारेण नृपस्य नासिका -----
अभवत्। अत एवोच्यते - ' 'मूर्खजनैःसह -----नोचिता।

रचनात्मक-कार्यम्

प्र-3 चित्रदृष्ट्वा मञ्जूषातः पदानि च प्रयुज्य वाक्यानि रचयत

-[10-MARKS]

(लिखति, कक्षायाम्, श्यामपट्टे, लिखन्ति, सः, पुस्तिकायाम्, शिक्षकः, छात्राः, उत्तराणि, प्रश्नम्, ते)

उत्तर-

1 -----

2 -----

3 -----

4 -----

5 -----

प्र-4 अधोलिखिता न्समयवाचकान् अङ्का न्यदेषु लिखत-

[5-MARKS]

- 5.00 -----
- 7.00 -----
- 2.30 -----
- 12.30 -----
- 4.30 -----

प्र-5 मञ्जूषातः अव्ययपदानि चित्वा वाक्यानि पूरयत-

[5-MARKS]

(अलम्, अन्तः, बहिः, अधः, उपरि)

- (1) वृक्षस्य ----- खगाःवसन्ति।
- (2) -----विवादेन।
- (3) वर्षाकाले गृहात् ----- मागच्छ।
- (4) मञ्चस्य ----- श्रोतारः उपविष्टाः सन्ति।
- (5) छात्राः विद्यालयस्य ----- प्रविशन्ति।

व्याकरण

प्र-6 रेखाङ्कितपदानि अधकृत्य प्रश्ननिर्माणं कुरुत- [6-MARKS]

(1) सत्येन वाति वायुः।

उत्तर- -----

(2) सद् भः मैत्रीं कुर्वीत।

उत्तर- -----

(3) मृत्युः न प्रतीक्षते।

उत्तर- -----

(4) पितरं कर्मणा सेवेत।

उत्तर- -----

(5) रमाबाई मुम्बईनगरे 'शारदा-सदनम्' अस्थापयत्।

उत्तर- -----

(6) अस्माकं त्रिवर्णध्वजः विश्वविजयीभवेत्।

उत्तर- -----

प्र-7 मञ्जूषातः समानार्थकपदानि चित्वा लिखत-

[5-MARKS]

- शिलायां -----
- पशवः -----

- अम्बा -----
- नेत्राणि -----
- तूष्णीम् -----

प्र-8 विलोमपदानि योजयत

[5-MARKS]

- दुर्बुद्धे! -----
- उच्चैः -----
- दुर्लभम् -----
- अधः -----
- अन्तः -----

प्र-9 उदाहरणानुसारं पद रचनां कुरुत-

[4-MARKS]

यथा	वसतिस्म =	अवसत्।
(1)	गच्छतिस्म =	-----
(2)	तपतिस्म =	-----
(3)	चिन्तयतिस्म =	-----
(4)	वदतिस्म =	-----

साहित्य

प्र-10 -एकपदेन उत्तरत-

[10-MARKS]

- (1) कूर्मस्य किं नाम आसीत्? -----
- (2) सरस्तीरे के आगच्छन्? -----
- (3) सर्वदा कुत्र सुखम्? -----
- (4) तुन्दिलः कस्य उपरिहस्तम् आवर्त्तयति? -----
- (5) कः न प्रतीक्षते? -----
- (6) वटुरूपेण तपोवनं कः प्रा वशत्? -----
- (7) अस्माकं ध्वजे कति वर्णाः सन्ति? -----
- (8) कः महारिपुः अस्माक शरीरे तिष्ठति? -----
- (9) रमाकुतः संस्कृत शिक्षां प्राप्तवती? -----
- (10) त्रिवर्णः ध्वजः कस्य प्रतीकः? -----

प्र-11 उपयुक्तथनानां समक्षम् 'आम्' अनुपयुक्त कथनानां समक्षं 'न' इति लिखत

[5-MARKS]

- (1) अस्माकं राष्ट्रस्य ध्वजे त्रयःवर्णाः सन्ति। -----
(2) ध्वजे हरितवर्णः शान्तेः प्रतीकःअस्ति। -----
(3) ध्वजे केशरवर्णः शक्त्याः सूचकःअस्ति। -----
(4) चक्रे त्रिंशत्अराः सन्ति -----
(5) चक्रं प्रगतेः द्योतकम्। -----

प्र-12 -यथायोग्यं श्लोकांशान् मेलयत-

[5-MARKS]

क

ख

- 1- पृथिव्यां त्रीणि रत्नानि
2- मूढैः पाषाणखण्डेषु
3- सत्येन वाति वायुश्च
4- दाने तपसि शौर्ये च
5- क्षमावशीकृतिर्लोके

- क- रत्नसंज्ञा विधीयते।।
ख- विज्ञाने विनये नये।
ग- जलमन्नं सुभाषितम्।
घ- क्षमया किं न साध्यते।
ङ- सर्वे सत्ये प्रतिष्ठितम्।

[1-----2-----3-----4-----5-----]